

Αναλυτικό Πρόγραμμα

ΣΧΟΛΗ ΞΕΝΑΓΩΝ
ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

1. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Σκοπός της ιστορίας:

Η Ιστορία ως μάθημα, έχει σκοπό την εξιστόρηση της μακραίωνης πορείας του ανθρώπου προς την κατάκτηση του πολιτισμού του. Γνωστικό αντικείμενο είναι η επισκόπηση των γεγονότων που αναφέρονται στη δράση ενός ανθρώπινου συνόλου, η ερμηνεία τους και η κριτική τους έκθεση. Κατ' αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται η βαθύτερη γνώση του παρελθόντος, η οποία συμβάλλει στην ανθρωπογνωσία και στην εθνική αυτογνωσία ενός λαού, οδηγώντας ταυτόχρονα στην κατανόηση του παρόντος και την πρόβλεψη του μέλλοντος.

<u>Ι. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ</u>	
Εισαγωγή στην αρχαία ελληνική ιστορία	<ul style="list-style-type: none">- Ορισμός της Ιστορίας, μεγάλοι Έλληνες ιστορικοί- Οι προϊστορικοί πολιτισμοί στον Ελληνικό χώρο
Μεταβατική περίοδος	<ul style="list-style-type: none">- Οι μεταναστεύσεις των Ελλήνων- Η εξέλιξη των πολιτευμάτων
Η Αρχαϊκή Ελλάδα	<ul style="list-style-type: none">- Τα κυριότερα ελληνικά κράτη (Σπάρτη, Αθήνα)- Οι Περσικοί πόλεμοι
Η ηγεμονία των Αθηνών	<ul style="list-style-type: none">- Ο «χρυσός αιώνας»- Ο Πελοποννησιακός πόλεμος
Η άνοδος της Μακεδονικής δύναμης	<ul style="list-style-type: none">- Η βασιλεία του Φιλίππου Β'- Ο Μέγας Αλέξανδρος
Ελληνιστική περίοδος	<ul style="list-style-type: none">- Τα Ελληνιστικά βασίλεια- Η κατάκτηση του Ελληνικού χώρου από τους Ρωμαίους

II. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

A. Πρώιμη περίοδος

Από τον Μεγάλο Κωνσταντίνο ως τον θάνατο του Ηράκλειου (300 - 641)

1. Η Βυζαντινή αυτοκρατορία (κράτος, κοινωνία, εθνική υπόσταση, γεωγραφικοί χώροι)
2. Η χριστιανική αυτοκρατορία του 4ου και 5ου αιώνα
3. Ο αιώνας του Ιουστινιανού
4. Πέρσες και Άραβες

B. Μέση περίοδος

Από τους διαδόχους του Ηράκλειου ως την Τέταρτη Σταυροφορία (641- 1204)

1. Εικονομαχία και Μακεδονική Αναγέννηση
2. Το κράτος των Κομνηνών
3. Βυζαντινή Κύπρος

Γ. Ύστερη περίοδος

Από την Φραγκοκρατία ως την πτώση της Κωνσταντινούπολης (1204- 1453)

1. Η «εξόριστη» αυτοκρατορία (Νίκαια, Ήπειρος, Τραπεζούντα)
2. Η ακμή των Παλαιολόγων
3. Αγώνας για επιβίωση και πτώση της Βασιλεύουσας

Δ. Πνευματικός Βίος, Παιδεία, Γραμματολογία

III. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ, ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

1. Η εδραίωση της Οθωμανικής κυριαρχίας στον Ελληνικό χώρο. Οθωμανική επέκταση και Ευρωπαϊκές δυνάμεις. Δομή του Οθωμανικού κράτους, θεσμοί και οικονομία. Αιτίες και συμπτώματα της Οθωμανικής παρακμής.
2. Η Ελληνική κοινωνία κατά τους προεπαναστατικούς χρόνους. Εμπόριο και Διασπορά. Ελληνική επανάσταση: προϋποθέσεις και οργάνωση, έκρηξη και πορεία. Κυβέρνηση Καποδίστρια και γένεση του Ελληνικού βασιλείου. Βαυαροκρατία και ελληνική αντίδραση.
3. Η Συνταγματική μοναρχία και το πολιτικό της πλαίσιο. Μεγάλη Ιδέα. Κριμαϊκός πόλεμος και ευρωπαϊκός παρεμβατισμός. Κρίση και τέλος της Οθωμανικής μοναρχίας. Γεώργιος Β' και Βασιλευόμενη Δημοκρατία. Χαρίλαος Τρικούπης, «αρχή της δεδηλωμένης» και πτώχευση του 1893. Αλύτρωτος Ελληνισμός. Κρητικό ζήτημα και πόλεμος του 1897. Μεταναστευτική κίνηση και αιτίες.
4. Βαλκανικοί ανταγωνισμοί και Μακεδονικός αγώνας. Το κίνημα στο Γουδί. Ο Ελευθέριος Βενιζέλος και η μεγάλη εξόρμηση του 1912- 1913. Α' Παγκόσμιος πόλεμος και Εθνικός Διχασμός. Συνθήκη των Σεβρών. Η Μικρασιατική εκστρατεία και καταστροφή. Ανταλλαγή πληθυσμών και προσφυγικό πρόβλημα. Η κατάργηση της Βασιλείας και η εύθραυστη Α' Ελληνική Δημοκρατία. Καθεστώς της 4^{ης} Αυγούστου. Η Ελλάδα και ο Β' παγκόσμιος πόλεμος. Η Γερμανική κατοχή. Ο εμφύλιος πόλεμος. Η Δικτατορία του 1967-1974 και η αποκατάσταση της Δημοκρατίας.

IV. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

i. Αρχαία Χρόνια

1. Πρώιμοι χρόνοι
Ο Ελληνικός αποικισμός
Η εγκατάσταση των Φοινίκων
2. Αρχαϊκή Περίοδος
Το πολιτειακό σύστημα στην Κύπρο
Η Κύπρος υπό Περσική κυριαρχία
3. Κλασική Περίοδος
Οι παρεμβάσεις των Ελλήνων στην Κύπρο
4. Ελληνιστική Περίοδος – Ρωμαϊκή Περίοδος
Η κυριαρχία των Πτολεμαίων
Η Κύπρος Ρωμαϊκή επαρχία

ii. Βυζαντινή Περίοδος

Πρωτοβυζαντινή περίοδος: Εδραίωση του Χριστιανισμού - Η ένταξη της Κύπρου στο Διοικητικό σύστημα της Βυζαντινής αυτοκρατορίας - Οι Αραβικές επιδρομές

Υστεροβυζαντινή περίοδος: Η επανάκτηση της Κύπρου από τον Νικηφόρο Φωκά - Το νέο διοικητικό σύστημα και οι μετατροπές σε αυτό. Η ίδρυση των μεγάλων μονών.

Η αυξανόμενη σημασία της Κύπρου κατά την εποχή των Σταυροφοριών. Φορολογία και εσωτερικές συνθήκες. Ο Ισαάκιος και ο μοναχός Νεόφυτος ο Έγκλειστος.

Πνευματικός Βίος, Παιδεία, Γραμματολογία

iii. Μεσαίωνας

Φραγκοκρατία 13ος αιώνας: Η κατάληψη της Κύπρου από τους Σταυροφόρους και οι αιτίες της κατάληψης. Η εγκαθίδρυση Δυτικού Βασιλείου. Η νομική και κοινωνική δομή του νέου βασιλείου. Η Λατινική Εκκλησία και οι σχέσεις της με την Ορθόδοξη. Η Κύπρος και η άμυνα των Αγίων Τόπων.

Υστεροφραγκική εποχή: Η συνεχιζόμενη κατοχή της Αμμοχώστου. Οικονομική κρίση και κοινωνικές και εκκλησιαστικές αλλαγές. Η ενδυνάμωση του Ελληνικού στοιχείου και η αυξανόμενη επιρροή των Ενετών. Τα κυπριακά γράμματα. Η μετάβαση της εξουσίας στους Ενετούς.

Ενετοκρατία: Η Ενετική διακυβέρνηση. Η εκπροσώπηση των αστικών τάξεων και νομικές αλλαγές. Αύξηση του πληθυσμού και ανάπτυξη του εμπορίου. Συμμετοχή της Κύπρου στην Ιταλική Αναγέννηση. Στρατιωτική διοίκηση και οργάνωση και οχυρωματικά έργα. Τουρκική εισβολή και κατάληψη της Κύπρου.

iv. Τουρκοκρατία

1. Η Οθωμανική κατάκτηση και η εμπέδωση του οθωμανικού καθεστώτος
2. Η Οθωμανική διοίκηση
3. Η οργάνωση των υποδούλων και ο ρόλος της Εκκλησίας και των δραγομάνων στην διοίκηση
4. Προσπάθειες για απελευθέρωση
5. Παιδεία και πνευματικές μορφές
6. Οι μεταρρυθμίσεις του Τανζιμάτ και το τέλος της Τουρκοκρατίας

v. Αγγλοκρατία

1. Η μεταβίβαση της Κύπρου από την Τουρκία στη Βρετανία το 1878 και οι θεσμικές και πολιτικές αλλαγές τις οποίες επανέφερε η Αγγλοκρατία.
2. Το Αρχιεπισκοπικό Ζήτημα και η ανάπτυξη του Κινήματος της Ένωσης.
3. Η κατάσταση στην Τουρκοκυπριακή κοινότητα
4. Ο Συνεργατισμός, το Συνδικαλιστικό κίνημα και τα πολιτικά ρεύματα
5. Η εξέγερση του Οκτωβρίου 1931 και η Παλμεροκρατία
6. Η έκρηξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, η συμμετοχή των Κυπρίων στον

	<p>αντιναζιστικό αγώνα</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Η αναβίωση των πολιτικών κινημάτων και η ίδρυση κομμάτων 8. Ο Μεταπολεμικός κόσμος, η κατάσταση στην Ελλάδα, το αίτημα του Κυπριακού λαού για αυτοδιάθεση και η στάση των Τουρκοκυπρίων. Οι Βρετανικές Συνταγματικές Προτάσεις. Η Διασκεπτική. 9. Η Διεθνοποίηση του Κυπριακού και η συνεπακόλουθη έναρξη του ένοπλου αγώνα 1955- 1959 10. Οι συμφωνίες Ζυρίχης- Λονδίνου και η Ανεξάρτητη Κυπριακή Δημοκρατία
<p>vi. Απελευθερωτικός Αγώνας</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Γενική Εισαγωγή 2. Προπαρασκευή του Αγώνος 3. Έναρξη του Αγώνος 4. Οργάνωση και δομή του Αγώνος 5. Οι βοηθητικές Οργανώσεις (Α.Ν.Ε. και Π.Ε.Κ.Α) 6. Σχέσεις με την Εθναρχία, την Ελληνική Κυβέρνηση, τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο 7. Τακτική και μορφές του Αγώνος 8. Τα κυριότερα γεγονότα
<p>vii. Ανεξαρτησία</p>	<p>Το σύνταγμα του 1960. Τα γεγονότα του 1963-1964 και η κρίση στην Κοφίνου.</p> <p>Οι εκλογές και τα πολιτικά κόμματα στην Κυπριακή Δημοκρατία. Η παραγμένη πολιτική περίοδος 1970-1974. Το πραξικόπημα και η Τούρκικη εισβολή. Προσπάθειες για λύση του κυπριακού προβλήματος. Η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση.</p>
<p>viii. ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Η ιστορική προέλευση των Τουρκοκυπρίων. Πολιτική οργάνωση, δημογραφικές εξελίξεις και διεκδικήσεις. 2. Ιστορική προέλευση και εξέλιξη της Αρμένικης, Μαρωνίτικης και Λατινικής μειονότητας.
<p>ix. ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥΣ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Το τέλος του Μεσαίωνα και αρχή των Νέων Χρόνων. 2. Η Αναγέννηση και οι Θρησκευτικές μεταρρυθμίσεις. 3. Εξερευνήσεις ανά την Υφήλιο - Απολυταρχισμός στην Ευρώπη. 4. Η πνευματική επανάσταση του 17ου και του 18ου αιώνα και ο Ευρωπαϊκός Διαφωτισμός. 5. Η Αμερικανική Επανάσταση και η αρχή της εθνικής ανεξαρτησίας. 6. Η Γαλλική Επανάσταση και τα δικαιώματα του Ανθρώπου και του Πολίτη. 7. Η Βιομηχανική Επανάσταση και αστικοποίηση της Ευρώπης και Αμερικής. 8. Καπιταλισμός και σοσιαλισμός. Το κομμουνιστικό μανιφέστο και η εξάπλωση του μαρξισμού ως τη Ρωσική επανάσταση. 9. Η ιστορία των Ιδεών κατά τον 19^ο αι. Ο Δαρβίνος και η Θεωρία της εξέλιξης. 10. Το Φεμινιστικό Κίνημα. 11. Ο ιμπεριαλισμός και ανταγωνισμός των Μεγάλων Δυνάμεων στο κατώφλι του 20ου αιώνα. Ο Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος και η Συνθήκη των Βερσαλλιών. 12. Φασισμός και ο Ναζισμός οδηγούν την ανθρωπότητα στο Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Ο Ατλαντικός Χάρτης και η ίδρυση των Ηνωμένων Εθνών.

2. ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Αρχαιολογία είναι η μελέτη και γνώση του παρελθόντος μέσω των διασωθέντων καταλοίπων και των γραπτών πηγών. Τα μαθήματα θα καλύψουν όλο το φάσμα της Κυπριακής Αρχαιολογίας, από την Προ-Νεολιθική περίοδο μέχρι το τέλος της Αρχαιότητας (γύρω στον 4ο αιώνα μ.Χ.), και μαζί με επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία, όπως και σε μουσεία και συλλογές, θα εξοικειώσουν τους ξεναγούς με την ιστορία και τον πλούτο της πολιτιστικής κληρονομιάς της Κύπρου. Άλλα ειδικά θέματα θα καλύψουν θέματα όπως τον Περί Αρχαιοτήτων Νόμο, την ιστορία της αρχαιολογικής έρευνας στην Κύπρο, την ίδρυση του Τμήματος Αρχαιοτήτων κ.α. Με αυτό τον τρόπο οι ξεναγοί θα αποκτήσουν μια πλήρη κατάρτιση και θα είναι σε θέση να γίνουν κοινωνοί του παρελθόντος της Κύπρου, εξηγώντας με απλό και συνοπτικό τρόπο την εξέλιξη του πολιτισμού του νησιού.

I. Η ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥΣ ΤΩΝ ΓΕΙΤΟΝΙΚΩΝ ΛΑΩΝ

i. Η Ιστορία της Κυπριακής Αρχαιολογίας και οι κυριότερες αρχαιολογικές ανασκαφές

Οι δραστηριότητες διαφόρων διπλωμάτων του 19^{ου} αιώνα είχαν ως αποτέλεσμα την «ανασκαφή» σημαντικών αρχαιολογικών θέσεων και τον διασκορπισμό μεγάλου αριθμού αρχαιολογικών ευρημάτων στην Ευρώπη και Αμερική. Η Κυπριακή αρχαιολογία βρισκόταν σ' αυτή την περίοδο σε μια χαώδη κατάσταση και η νομοθεσία της εποχής δεν βοηθούσε και πολύ στη συστηματοποίηση της έρευνας και τον έλεγχο των ανασκαφών και των εξαγωγών. Η πρώτη αλλαγή επήλθε με την νομοθεσία του 1905, την δημιουργία του Κυπριακού Μουσείου και τη σταδιακή προώθηση της επιστημονικής έρευνας.

Η αρχαιολογική έρευνα σε διάφορες θέσεις όλων των χρονολογικών περιόδων συνεχίζει να παρέχει σημαντικά αποτελέσματα για τον πολιτισμό του νησιού. Θα γίνει μια προσπάθεια παρουσίασης των σημαντικότερων ανασκαφών με έμφαση στις νεώτερες εξελίξεις.

ii. Από την Προϊστορία ως το τέλος της Αρχαϊκής Περιόδου

- Προ- Νεολιθική περίοδος
- Νεολιθικοί οικισμοί, σχέσεις με γειτονικούς λαούς, θρησκεία, αρχιτεκτονική, τέχνη, κοινωνική δομή
- Η Πρώιμη και η Μέση Χαλκοκρατία: οικισμοί, νεκροπόλεις, Τέχνη, Θρησκεία
- Η Ύστερη Χαλκοκρατία. Διασυνδέσεις στη Μεσόγειο. Εμπόριο, πολιτιστικές ανταλλαγές. Οι Μυκηναίοι και η απαρχή του εξελληνισμού της Κύπρου. Γραφή, Τέχνη, Ιερά
- Η πρώτη χιλιετηρίδα: Η 'Γεωμετρική περίοδος'. Σχέσεις με βασιλεία. Οι «βασιλικοί τάφοι» της Σαλαμίνας, Τέχνη, Ιερά.

iii. Κλασική, Ελληνιστική, Ρωμαϊκή περίοδος

Κλασική περίοδος

Περσικός ζυγός. Ιωνική επανάσταση. Στενές επαφές με τον Ελλαδικό χώρο. Μέγας Αλέξανδρος και κατάργηση των βασιλείων της Κύπρου. Σαλαμίνα, Σόλοι και άλλες μεγάλες πόλεις. Τέχνη και αρχιτεκτονική.

Ελληνιστική περίοδος

Η Κύπρος μέρος του βασιλείου των Πτολεμαίων της Αιγύπτου. Η Νέα Πάφος πρωτεύουσα ολόκληρου του νησιού. Οι μεγάλες πόλεις. Σχέσεις με τον Ελλαδικό χώρο. Λατρείες. Εμπόριο και τέχνες. Αρχιτεκτονική (οικισμοί και νεκροπόλεις), τέχνες (γλυπτική, ζωγραφική, ψηφιδωτά)

III. ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Παλαιοχριστιανική περίοδος, Περίοδος Αραβικών επιδρομών
Μεσοβυζαντινή περίοδος
Φραγκοκρατία
Ενετοκρατία
Τουρκοκρατία
Διδασκαλία στο Βυζαντινό Μουσείο

IV. ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

- Γενική Εισαγωγή
- Αρχιτεκτονική (Εκκλησιαστική και Στρατιωτική)
- Τοιχογραφίες και φορητές εικόνες (με επιρροές στη Δύση)
- Αναφορά και περιγραφή των σημαντικότερων Μεσαιωνικών μνημείων της

V. ΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

- Γενική εισαγωγή
- Μεσαιωνική Λευκωσία
- Μεσαιωνική Αμμόχωστος
- Άλλα σημαντικά Μεσαιωνικά Μνημεία
- Επαύλεις, γεφύρια, κάστρα, πύργοι-παρατηρητήρια
- Μεσαιωνική εφυσιασμένη κεραμική
- Μεσαιωνικοί Ζαχαρόμυλοι

VI. ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ – Χάνια, Χαμάμ, Χάλα Σουλτάν Τεκκές, υδραγωγεία, Τεμένη

Τα δημόσια μη στρατιωτικά μουσουλμανικά κτίρια και οι εγκαταστάσεις που χρονολογούνται στην εποχή της Τουρκοκρατίας (16^{ος}-19^{ος} αιώνας, χωρίζονται σε δύο κατηγορίες: Τα κτίρια θρησκευτικής χρήσης όπως τεμένη, τεκκέδες, ιερατικές σχολές, μαουσωλεία, και τα κτίρια δημόσιας ωφέλειας και/ή κοινής χρήσης όπως υδραγωγεία, δημόσια λουτρά, βρύσες και χάνια.

Η αρχιτεκτονική των θρησκευτικών κτιρίων παρουσιάζει εμφανείς επιδράσεις από την οθωμανική αρχιτεκτονική, η οποία με τη σειρά της είχε δεχτεί επιδράσεις από τη βυζαντινή ναοδομία. Τα τεμένη με τους τρούλους είναι αντιπροσωπευτικά δείγματα της αρχιτεκτονικής αυτής, ωστόσο στην Κύπρο κυριαρχεί ένας άλλος, απλούστερος τύπος τεμένους, με δίρριχτη στέγη που στηρίζεται σε εσωτερικές καμάρες και εξωτερικό ηλιακό επίσης με ασίδες. Οι Τεκκέδες, κτίρια που φιλοξενούν τα μουσουλμανικά μοναστικά τάγματα των σουφί, συναντούνται σε διάφορα σημεία της Κύπρου, με πιο γνωστό απ' όλους τον Χαλά Σουλτάν Τεκκέ κοντά στις Αλυκές της Λάρνακας. Η αρχιτεκτονική των τεκκέδων ακολουθεί περίπου αυτή των τζαμιών, μαζί με τα οποία συνυπάρχουν σε πολλές περιπτώσεις. Άλλο είδος θρησκευτικού μνημείου είναι και τα μαουσωλεία (τουρμπέδες), που ήταν άλλοτε αφιερωμένα σε αγίους ή ήρωες, και άλλοτε ύψωναν το χαρακτηριστικό τους τρούλλο πάνω από τάφους σημαντικών αξιωματούχων.

Επί Τουρκοκρατίας η μέριμνα του κράτους για τους πολίτες που εκφραζόταν με κτίρια υποδομής όπως δρόμους, σχολεία, νοσοκομεία κλπ ήταν περίπου ανύπαρκτη. Το μοναδικό παράδειγμα κρατικού κτιρίου δημόσιας ωφέλειας είναι η Βιβλιοθήκη του Σουλτάνου Μαχμούτ που αντανακλά, το 19^ο αιώνα, τις προσπάθειες του ηγεμόνα αυτού για κρατική μέριμνα.

Η ανέγερση δημοσίων κτιρίων κοινής ωφέλειας οφειλόταν στις περισσότερες περιπτώσεις σε ιδιωτική πρωτοβουλία των κυβερνητών και άλλων πλούσιων αξιωματούχων ή ιδιωτών, που ίδρυναν βακούφια (κληροδοτήματα) για τη συντήρηση των κτιρίων ή εγκαταστάσεων αυτών. Τα πιο συνηθισμένα δημόσια κτίρια ήταν τα λουτρά (χαμάμ), που θεωρούνταν απαραίτητα στους μουσουλμάνους και για θρησκευτικούς λόγους, αφού το Κοράνι επιβάλλει επιτακτικά την καθαριότητα του σώματος στους πιστούς. Η τυπολογία των χαμάμ ακολουθεί αυτήν των ρωμαϊκών και βυζαντινών λουτρών με το υπόκαυστο και τους τρεις διαδοχικούς χώρους (κρύο, χλιαρό και ζεστό). Η αρχιτεκτονική τους όμως θυμίζει τα χαμάμ της Ανατολίας, με τους χαρακτηριστικούς διάτρητους τρούλους. Τη ρωμαϊκή αρχιτεκτονική και τεχνολογία φαίνεται να ακολουθούν και τα υδραγωγεία που μετέφεραν νερό στις πόλεις από πηγές και ποταμούς. Οι εντυπωσιακές σειρές από ασίδες που έφεραν στο πάνω μέρος τους το αυλάκι μεταφοράς του νερού είναι ωστόσο ένα μέρος μόνο του υδραγωγείου, το μεγαλύτερο τμήμα του οποίου είναι υπόγειο. Τα χάνια έχουν την τυπολογία και μορφολογία των χανιών στην Τουρκία, όπως οι θολωτές στέγες και οι στεγασμένες καμαροσθήρικτες βεράντες που βλέπουν στην εσωτερική περικλειστη αυλή. Τέλος οι βρύσες, που η φιλανθρωπία των πλουσίων έκτισε σε διάφορα σημεία των πόλεων φέρουν χαρακτηριστικά οθωμανικά στοιχεία όπως οι ασίδες με τη διπλή καμπυλότητα, που τις κάνουν να ξεχωρίζουν από τις βρύσες άλλων περιόδων.

VII. ΛΑΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

- Εισαγωγή:** Η Λαϊκή Τέχνη είναι έκφραση του λαού. Είναι ομαδική παραδοσιακή και λειτουργική τέχνη. Δείχνει πως ο λαός με απλά υλικά που παράγει ο τόπος εκφράζεται με παραδοσιακές τεχνικές και φόρμες που παίρνει από την ανώτερη αστική τέχνη, η οποία δείχνει τις επιδράσεις που δέχτηκε και αφομοίωσε ο τόπος, Βυζάντιο, Δύση, Ανατολή. Είναι η μόνη τέχνη που παρουσιάζεται στα χρόνια της Τουρκοκρατίας και βοηθά τον λαό να επιβιώσει ως τα νεότερα χρόνια.
- A.**
- Υφάσματα: Ύφανση, διακόσμηση του υφάσματος, κεντήματα
 - Αγροτική ενδυμασία
 - Μουσείο Λαϊκής Τέχνης: επιτόπου μελέτη
- B.** Γυναικεία και ανδρική ενδυμασία στην Κύπρο τον 18ο και 19ο αιώνα:
- Προβιομηχανική Τεχνολογία στη Κύπρο: Ελιόμυλοι, Ληνοί, Νερόμυλοι
Η Βιοτεχνία των Σταμπωτών
Παραδοσιακή Αγγειοπλαστική (Κόρνος, Φοινί, Αγ. Δημήτριος-Καμινάρια, Βαρώσι, Λάπηθος)
Ζωγραφική και Λιθογλυπτική

VIII. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

Ιστορία της Αρχιτεκτονικής, με έμφαση σε σημαντικό ορόσημο της παγκόσμιας ιστορίας της αρχιτεκτονικής από το Μεσαίωνα μέχρι σήμερα. Επισκόπηση διάφορων πτυχών της αρχιτεκτονικής σκέψης και δημιουργίας, και ανάλυση εννοιών χώρου και μορφής σε διάφορους πολιτισμούς. Ιδιαίτερη σημασία θα δοθεί στους συσχετισμούς της αρχιτεκτονικής με συγκεκριμένα κοινωνικά, πολιτικά, και πολιτισμικά δρώμενα, τεχνολογικά επιτεύγματα, πνευματικά ιδεώδη, και αισθητικές αντιλήψεις.

IX. ΛΑΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

- Εισαγωγή:** Γενική εξέλιξη λαϊκής αρχιτεκτονικής
- A.**
1. Αγροτικοί οικισμοί
 - Γενική περιγραφή πεδινού και ορεινού τύπου οικισμών
 - Περιγραφή υλικών/ τρόπων δόμησης της λαϊκής κατοικίας
 - Αρχιτεκτονική διάταξη χώρων λαϊκής κατοικίας
 - Εξέλιξη τυπολογική και μορφολογική. Περιγραφή επιμέρους στοιχείων
 2. Αστική Λαϊκή Αρχιτεκτονική
 3. Νομικό πλαίσιο για την προστασία της Λαϊκής Αρχιτεκτονικής στην Κύπρο
- B.**
1. Η αρχιτεκτονική των Λευκάρων (η αρχιτεκτονική τυπολογία και εξέλιξη του πολεοδομικού ιστού)
 2. Η αρχιτεκτονική της Λάρνακας και η τυπολογία

Χ. ΑΣΤΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Εισαγωγή

Ανάπτυξη του δομημένου χώρου που αφορά ο όρος Αστική Αρχιτεκτονική. Εισαγωγή στην Αστική αρχιτεκτονική με απόδοση των εννοιών μνημειακής και ανώνυμης παραδοσιακής αρχιτεκτονικής. Η ανάπτυξη των στοιχείων που συνθέτουν την Παραδοσιακή Αστική Αρχιτεκτονική.

Πολοδομική συγκρότηση των πόλεων

Αναφορά στη διαχρονική δημιουργία του παραδοσιακού ιστού στα αστικά κέντρα κυρίως την Λευκωσία και την Αμμόχωστο

Μνημειακή Αρχιτεκτονική

Παρουσίαση των αρχιτεκτονικών ρευμάτων που έρχονται στην Κύπρο κυρίως μέσω των ξένων που κατά καιρούς κυριαρχούν στο νησί
Καθιέρωση τοπικού κυπριακού στυλ σε ορισμένα μνημεία και επιρροές που υιοθετήθηκαν

Κτήρια Δημόσιας Χρήσης

Παρουσίαση του είδους των κτισμάτων που φιλοξενούν δημόσιες χρήσης. Συνάρτηση της Αρχιτεκτονικής τους με τις λειτουργικές της καθεμιάς από αυτές τις χρήσεις

Κατοικία

Η ανάπτυξη της κατοικίας σαν ελεύθερη έκφραση του χρήστη και του μάστορα

XI. Η ΛΕΥΚΩΣΙΑ, Η ΔΟΜΗ ΚΑΙ Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ

Η εξέλιξη της πόλης από το Μεσαίωνα μέχρι σήμερα και σημαντικά στοιχεία στην οργανωτική δομή της:

Τα Ενετικά Τείχη και διοικητικά κτίρια (τρίτο παλάτι των Λουζινιανών)

Χώροι λατρείας : Αναφορικά σε όλους τους σημαντικούς γοθικούς ναούς της πόλης, στα δείγματα Αρχιτεκτονικής της Οθωμανικής περιόδου, εκκλησίες της πόλης

Κτίρια δημόσιας χρήσης: Σχολεία, βιβλιοθήκες, τα μεγάλα λουτρά και χάνια της Λευκωσίας
Αρχοντικά και απλές παραδοσιακές κατοικίες

Προσπάθεια διατήρησης της αρχιτεκτονικής μας κληρονομιάς. Δημόσιες επεμβάσεις αποκατάστασης και επαναχρησιμοποίηση κτιρίων. Πολιτική διατήρηση ιδιωτικών διατηρητέων οικοδομών
Nicosia Master plan.

XII. ΤΟ ΑΡΧΟΝΤΙΚΟ ΤΟΥ ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΑΚΗ ΚΟΡΝΕΣΙΟΥ ΩΣ ΜΝΗΜΕΙΟ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΟ

Το αρχοντικό του Χατζηγεωργάκη Κορνέσιου, Δραγομάνου της Κύπρου για τριάντα χρόνια (1779-1809), είναι το σημαντικότερο δείγμα αστικής αρχιτεκτονικής του τελευταίου αιώνα της Οθωμανικής κυριαρχίας που διασώθηκε στην Παλιά Λευκωσία. Επιπλέον, ως το ενδιαίτημα του σημαντικότερου και πλουσιότερου δραγομάνου της Κύπρου, είναι στενά συνδεδεμένο με την ιστορία του νησιού κατά την ταραχώδη εκείνη περίοδο.

Στόχος του μαθήματος είναι να αναδείξει τη σημασία του αρχοντικού μέσα από την ιστορία του, την αρχιτεκτονική του και τον εσωτερικό του διάκοσμο, που αντανακλά τις σχέσεις της Κύπρου με τον ευρύτερο χώρο της Οθωμανικής επικράτειας και τις επιδράσεις από τα καλλιτεχνικά ρεύματα της εποχής (μπαρόκ και ροκοκό – τούρκο-μπαρόκ).

Επίσης, μέσα από τις πληροφορίες του κατάστιχου περιουσίας του Δραγομάνου, θα δοθεί η εικόνα του τρόπου ζωής (lifestyle) της ανώτερης κοινωνικής τάξης (elite) της εποχής, η οποία, αν και ολιγάριθμη, κινούσε τα νήματα της πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής ζωής στο νησί.

XIII. ΛΕΒΕΝΤΕΙΟ – ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο Λευκωσίας – νέα μουσειολογική προσέγγιση στην ιστορική και κοινωνιολογική παρουσίαση της ιστορίας της Λευκωσίας

Το 1984 μέσα στα πλαίσια της ανάπτυξης και επαναπροσδιορισμού του ρόλου του ιστορικού κέντρου της Λευκωσίας ο Δήμος Λευκωσίας με τη συνεργασία και οικονομική στήριξη του Ιδρύματος Α. Γ. Λεβέντη ίδρυσαν το Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο Λευκωσίας. Ένα ιστορικό κτίριο στην εντός των τειχών πόλη και η ιδέα να παρουσιαστεί η ιστορία της Λευκωσίας της τελευταίας μοιρασμένης πρωτεύουσας της Ευρώπης ήταν η αρχή και η βάση για την οργάνωση του Λεβέντειου Δημοτικού Μουσείου.

Από το 1984 μέχρι σήμερα το μουσείο οργάνωσε τις συλλογές του και εφάρμοσε ένα νέο τρόπο παρουσίασης και μουσειολογική προσέγγιση. Το Μουσείο λειτούργησε το 1989 και ο πρωτοποριακός τρόπος οργάνωσης και λειτουργίας του θεωρήθηκε σημαντικός στη σύγχρονη ιστορία της μουσειολογίας και ήταν η αφορμή το Μουσείο να τιμηθεί με το βραβείο του Μουσείου της Χρονιάς 1991 από το Συμβούλιο της Ευρώπης.

Το 2010, μετά από 21 χρόνια λειτουργίας και προσφοράς το Μουσείο, έχει επεκταθεί ήδη 3 φορές και λειτουργεί με ακόμα πιο σύγχρονους εκθεσιακούς χώρους και εξακολουθεί να διαφυλάττει, να προβάλλει την ιστορία και την κοινωνική ζωή της Λευκωσίας από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα.

XIV. ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΑΙ ΤΑ ΜΟΥΣΕΙΑ ΤΟΥ

Το μάθημα στοχεύει:

- (α) Στη γνωριμία των φοιτητών με το αρχαιότερο εκπαιδευτήριο Μέσης Εκπαίδευσης του νησιού, τις συνθήκες μέσα στις οποίες δημιουργήθηκε και λειτούργησε, καθώς και τον ρόλο που διαδραμάτισε ιστορικά και κοινωνικά.
- (β) Στη γνωριμία των φοιτητών με τις επί μέρους μουσειακές συλλογές του Σχολείου.
- (γ) Στην παρουσίαση των Μουσείων Παγκυπρίου Γυμνασίου, ως μιας ελκυστικής, εναλλακτικής επιλογής για τους επισκέπτες της Λευκωσίας.

Για την επιτυχία των στόχων του μαθήματος, το μάθημα θα χωριστεί σε δυο μέρη:

- (α) Μια διάλεξη 45 λεπτών, και ακολούθως
- (β) Μια ξενάγηση των φοιτητών στα Μουσεία του Παγκυπρίου Γυμνασίου και στους χώρους του Σχολείου (σχολικό κτήριο, Σεβέρειος Βιβλιοθήκη)

XV. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Το μάθημα επικεντρώνεται στις εγκαταστάσεις της προβιομηχανικής τεχνολογίας των νεότερων χρόνων (ληνούς για πάτημα σταφυλιών, ελιόμυλους, νερόμυλους, ανεμόμυλους, ζωόμυλους), που χρησιμοποιήθηκαν για την μεταποίηση τροφίμων (παραγωγή κρασιού, λαδιού, άλεσμα σιτηρών), αξιοποιώντας φυσικές, ανανεώσιμες, παραδοσιακές και ακίνδυνες για τον άνθρωπο και το φυσικό περιβάλλον μορφές ενέργειας, όπως η μυϊκή -ανθρώπινη και ζωική- η υδραυλική, η αιολική. Θα προβληθεί η αρχιτεκτονική μορφή, η κατασκευή και η λειτουργία τους, καθώς και η ουσιαστική συμβολή των εγκαταστάσεων αυτών στην οικονομία και την παραδοσιακή ζωή γενικότερα. Η Κύπρος, σε αντίθεση με τα ελληνικά νησιά και τον ευρύτερο μεσογειακό και ευρωπαϊκό χώρο, είχε λιγοστούς ανεμόμυλους, όμως οι περισσότεροι από 400 νερόμυλοι που ερειπωμένοι σώζονται σε ολόκληρο το νησί, αποτελούν σημαντικά στοιχεία της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, συνδεδεμένα με τη ζωή και τον μόχθο του αγροτικού πληθυσμού, με το νερό και το ψωμί.

XVI. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση και αισθητική εκτίμηση έργων τέχνης στις διάφορες μορφές της: κυρίως ζωγραφική, γλυπτική των διάφορων εποχών και καλλιτεχνικών κινήσεων.

Έμφαση θα δοθεί στην καλλιτεχνική ανάλυση των έργων Τέχνης από πλευράς σύνθεσης, καλλιτεχνικής έκφρασης, χρήσης ορολογίας της Τέχνης, σύγκρισης έργων από διάφορες εποχές, ομοιοτήτων / αντιθέσεων, καθώς και πως η μία τέχνη πηγάζει από την προηγούμενη. Τα κίνητρα κάθε εποχής για την ανάγκη δημιουργίας τέχνης.

Περιεχόμενα:

- Αρχή της Αναγέννησης
- Αναγέννηση
- Μπαρόκ
- Ροκοκό
- Ρομαντισμός
- Ιμπρεσιονισμός
- Μετιμπρεσιονισμός
- Σύγχρονα κινήματα του 20ου αιώνα

XVII. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

1. Εισαγωγή στη Νεώτερη Ελληνική Τέχνη

1α. Η περιοχή της ζωγραφικής το δεύτερο μισό του 19^{ου} αιώνα

- Ιστορικά θέματα
- Η προσωπογραφία
- Η ηθικογραφική ζωγραφική
- Το γυμνό
- Η νεκρή φύση
- Φιλολογικά θέματα
- Προσωπογραφία

1β. Η ζωγραφική την εποχή του μοντερνισμού

- Τρεις μεγάλοι δάσκαλοι: Παρθένης, Μαλέας, Μπουζιάνης
- Οι νέες στιλιστικές κατευθύνσεις την εποχή του μεσοπολέμου
- Νέες Προτάσεις / Η *ελληνικότητα* στην τέχνη
- Λίγο πριν την αυγή της σύγχρονης ελληνικής τέχνης

1γ. Η περιοχή της γλυπτικής

- Τα πρώτα δείγματα: Επιρροές από την τέχνη της αρχαιότητας και τον Ευρωπαϊκό νεοκλασικισμό : 1830-1862
- Η γλυπτική αγκαλιάζει τη ζωή : 1862-1890
- Η ακαδημαϊκή γλυπτική σε περίοδο αμφισβήτησης : 1890 -1922
- Στα βήματα του μοντερνισμού : 1922-1945
- Η γλυπτική μετά το 1945 και η πολυμορφία της

2. Εισαγωγή στη Νεώτερη Κυπριακή Τέχνη

Η Κυπριακή τέχνη από τις αρχές του αιώνα μέχρι την ανεξαρτησία

- Οι πρώτοι γλύπτες: Ανδρέας Θυμόπουλος και Χρυσόστομος Περδίας
- Μιχαήλ Κάσιαλος: ο εκφραστής της γνήσιας λαϊκότητας στη ζωγραφική
- Ιωάννης Κισσονέργης: ο πρώτος ακουαρελίστας
- Αδαμάντιος Διαμαντής : ο ρεαλισμός αγγίζει το ουσιώδες
- Γεώργιος Πολ. Γεωργίου: ζωγραφική στα ίχνη ενός μανιερισμού
- Σολωμός Φραγκουλιδης: μια πολύχρονη η ταλάντευση ανάμεσα στη ρεαλιστική ζωγραφική και την αιογραφία
- Τηλέμαχος Κάνθος: ο κατεξοχήν εκφραστής του κυπριακού φωτός
- Χριστόφορος Σάββα: καινούργιο ύφος, καινούργιο μήνυμα λίγο πριν την ανεξαρτησία

3. ΘΕΜΑΤΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΚΑΙ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑΣ

I. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ	<ul style="list-style-type: none">- Τι είναι μύθος.- Σχέση μύθου και ιστορίας.- Μύθος και λογοτεχνία στην Αρχαία Ελλάδα.- Ο μύθος στην τραγωδία.- Σύγχρονες θεωρίες ερμηνείας του μύθου.
II. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	<ul style="list-style-type: none">- Περίοδοι της Αρχαίας Ελληνικής λογοτεχνίας.- Βασικά λογοτεχνικά / γραμματειακά είδη.- Λογοτεχνία και κοινωνία στην αρχαιότητα.- Ειδικότερη αναφορά: Ομηρικό έπος, Δράμα, Ιστοριογραφία.- Τα αρχαία κείμενα ως πηγές για την ιστορία της Κύπρου.
III. ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	<ul style="list-style-type: none">- Περίοδοι της ιστορίας της Βυζαντινής λογοτεχνίας- Γραμματολογική επισκόπηση - ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των λογοτεχνικών ειδών της Βυζαντινής γραμματείας- Βασική βιβλιογραφία για τη μελέτη της Βυζαντινής λογοτεχνίας
IV. ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ (από την Αναγέννηση και εξής)	<p>Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση ενός συνοπτικού διαγράμματος των σημαντικότερων περιόδων και έργων της Νεοελληνικής λογοτεχνίας. Ανάμεσα σε άλλα εξετάζονται:</p> <ul style="list-style-type: none">- Δύο στάσεις σχετικά με το ζήτημα της απαρχής:<ul style="list-style-type: none">α) από τον 11ο αι. και εξής (έπος Διγενή Ακρίτα)β) από την Αναγέννηση και εξής:- Διαφωτισμός- 19ος αι. : ποίηση και πεζογραφία- 20ος αι. : ποίηση και πεζογραφία
V. ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ (από την Αναγέννηση και εξής)	<p>Η λογοτεχνία της Κύπρου αποτελεί ένα ειδικό κεφάλαιο της ενιαίας νεοελληνικής λογοτεχνίας. Το μάθημα εστιάζει σε σημαντικούς σταθμούς της λογοτεχνίας της Κύπρου:</p> <ul style="list-style-type: none">- Χρονικό Λεοντίου Μαχαιρά (15ος αι.)- Πετραρχικά ποιήματα του 16ου αι.- Βασίλης Μιχαηλίδης- τα "Κυπριακά" ποιήματα και η Κυπριακή εμπειρία του Σεφέρη- το ποιητικό έργο του Κώστα Μόντη
VI. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ (Αισθητικά Ρεύματα)	<p>Σκοπός του μαθήματος είναι να παρουσιάσει τα σημαντικά ευρωπαϊκά αισθητικά ρεύματα:</p> <ul style="list-style-type: none">- Νεοκλασικισμός- Ρομαντισμός- Ρεαλισμός- Νατουραλισμός- Συμβολισμός- Μοντερνισμός: Ντανταϊσμός και σουρρεαλισμός

4. ΛΑΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

I. ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ	<ul style="list-style-type: none">- Ορισμός της Λαογραφίας και το πεδίο έρευνας που καλύπτει.- Σκαπανείς της Κυπριακής Λαογραφίας- Βιβλιογραφία- Τομείς της Λαογραφίας (Φιλολογική Λαογραφία, Εθιμική Λαογραφία, Παραμύθια και παραδόσεις)
II. ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	<ol style="list-style-type: none">1. Φωνητική2. Ενόργανη3. Συνδυασμός 1+ 24. Είδη τραγουδιών:<ul style="list-style-type: none">Τραγούδια του ΛίνουΎουλοςΛιτυέρσειςΕπιλήνιαΠαροΐνια, Σκόλια κ.α.ΠανηγύριαΣυμπόσιαΕορταστικάΚλέφτικαΙστορικάΠοιητάρικα5. Φωνές: Παφίτικη, Μεσαρίτικη, Καρπασίτικη κλπ6. Ιδιόμελα, αυτόμελα, προσόμοια7. Τρόποι: Ιώνιος, Φρύγιος, Αίολος κλπ
III. ΛΑΙΚΟΙ ΧΟΡΟΙ	<ol style="list-style-type: none">1. Ιστορική ανταπόκριση2. Μουσική τοποθέτηση3. Χορογραφία – (σκηνική τοποθέτηση)4. Δείγματα χορών (Ελλάδας και Κύπρου)
IV. ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΙΑΛΕΚΤΟΣ	<ol style="list-style-type: none">1. Γραφή και διάλεκτος στην αρχαία Κύπρο μέχρι το τέλος της κλασικής περιόδου2. Η γλωσσική κατάσταση στην Κύπρο κατά την ελληνιστική, ρωμαϊκή και βυζαντινή περίοδο3. Η νεώτερη Κυπριακή διάλεκτος<ol style="list-style-type: none">a. Διαλεκτικά κείμενα της Φραγκοκρατίας και της Ενετοκρατίαςb. Διαλεκτικά κείμενα της Τουρκοκρατίας4. Περιγραφή της νεώτερης Κυπριακής διαλέκτου<ol style="list-style-type: none">1.1 Φωνητική και φωνολογία1.2 Μορφολογία1.3 Σύνταξη1.4 Λεξιλόγιο5. Σχέση της Κυπριακής με άλλες νεοελληνικές διαλέκτους6. Γραπτός και προφορικός λόγος7. Η Κυπριακή διάλεκτος στις μέρες μας<ol style="list-style-type: none">7.1 Η επίδραση της κοινής νεοελληνικής7.2 Η επίδραση της Αγγλικής στο γραπτό και προφορικό λόγο των Κυπρίων.
V. ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	<ol style="list-style-type: none">1. Η γέννηση της υπάρχουσας Εκκλησιαστικής Βυζαντινής Μουσικής2. Ανάλυση των κλιμάκων και των ήχων3. Εκτέλεση των ήχων της Βυζαντινής Μουσικής και απόδοση του χαρακτήρα τους

5. ΘΕΜΑΤΑ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

Η Θρησκεία συνιστά ένα από τα πιο σπουδαία φαινόμενα της ανθρώπινης φύσης- το φαινόμενο της ένωσης του ανθρώπου με το Ύψιστο Όν το οποίο (Ον) είναι το μεγαλύτερο αγαθό, η πηγή της ζωής, της ευτυχίας και κάθε καλού.

Η Θρησκεία που έχει έτσι βαθιές της ρίζες της στην ανθρώπινη φύση υπήρξε πάντοτε βασικός παράγοντας στη διαμόρφωση της ζωής και στην εξέλιξη του πολιτισμού της ανθρωπότητας. Για να κατανοήσει επομένως κανείς όσο το δυνατό πιο καλά τις εκδηλώσεις της ζωής και του πολιτισμού των διαφόρων λαών, είναι απαραίτητο να γνωρίσει την ιστορία και τη διδασκαλία της θρησκείας των λαών τούτων.

<p>I. Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ</p> <p><u>Ρωμαϊκή περίοδος:</u></p> <p><u>Βυζαντινή περίοδος:</u></p> <p><u>Φραγκοκρατία-Ενετοκρατία:</u></p> <p><u>Τουρκοκρατία:</u></p> <p><u>Αγγλοκρατία:</u></p> <p><u>Κυπριακή Δημοκρατία:</u></p>	<p>Η διάδοση του Χριστιανισμού στην Κύπρο και η ίδρυση της Κυπριακής Εκκλησίας Οι διωγμοί στην Κύπρο Η Εκκλησία της Κύπρου και η Πρώτη Οικουμενική Σύνοδος Η Αγία Ελένη στην Κύπρο</p> <p>Το Αυτοκέφαλο της Εκκλησίας της Κύπρου Η Εκκλησία της Κύπρου και οι αιρέσεις Η Εκκλησία της Κύπρου κατά τις αραβικές επιδρομές Ο Μοναχικός Βίος κατά τη Βυζαντινή περίοδο</p> <p>Οι επιδράσεις της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας στην Κύπρο και η αντίδραση των Ορθοδόξων Η υποδούλωση της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Κύπρου στη Ρωμαιοκαθολική εκκλησία Ο μοναχικός βίος κατά τη Φραγκοκρατία</p> <p>Καταπίεση και διωγμοί των Κυπρίων από τους Τούρκους Προσπάθειες της Εκκλησίας της Κύπρου για την απελευθέρωση της νήσου από τους Τούρκους Το πολιτιστικό έργο της Εκκλησίας της Κύπρου κατά τα πρώτα χρόνια της Τουρκοκρατίας Ο Αρχιεπίσκοπος Κυπριανός και οι σφαγές του 1821 Εθνικές πρωτοβουλίες της Εκκλησίας της Κύπρου μετά την Ελληνική Επανάσταση - Το πολιτικό έργο της Εκκλησίας της Κύπρου μετά την Ελληνική Επανάσταση - Ο μοναχισμός κατά την Τουρκοκρατία</p> <p>- Η Εκκλησία της Κύπρου κατά τα πρώτα χρόνια της Αγγλοκρατίας - Οι Αρχιεπίσκοποι Λεόντιος, Μακάριος Β' και Μακάριος Γ'</p> <p>- Η Εκκλησία της Κύπρου μετά την ανακήρυξη της Κυπριακής Δημοκρατίας - Η σύγχρονη κατάσταση της Εκκλησίας της Κύπρου - Σχέση της Εκκλησίας της Κύπρου με τις άλλες Εκκλησίες</p>
<p>II. ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ ΔΟΓΜΑΤΑ (και οι κυριότερες διαφορές τους)</p>	<ul style="list-style-type: none">- Ορθοδοξία: ο Θεός ως Κοινωνία Αγάπης, η προτεραιότητα ανθρώπινου προσώπου και η κοινωνική διάσταση του ανθρώπινου προσώπου- Ρωμαιοκαθολικισμός: Το 'φιλιόκβε' ως ανισότητα των ανθρώπων- Το Πρωτείο του Πάπα- Προτεσταντισμός, ατομοκρατία, σύγχρονη αθεΐα- Πρακτικές διαφορές (Λειτουργία, Εικόνα, Παράδοση)

III. ΓΕΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ (της Εκκλησίας της Κύπρου)	<p>Εισαγωγικά για τη Λειτουργική και γενικότερα τη θεία λατρεία</p> <p>Παρουσίαση των ακολουθιών του νυχθημέρου - σταθμοί προσευχής με έμφαση στη θεία λειτουργία</p> <p>Αναφορά στα θέματα εορτολογίου (περί εορτών) της ανατολικής Ορθοδόξου Εκκλησίας</p> <p>Τα μέρη του Χριστιανικού ναού- ιστορική εξέλιξη και διάφοροι συμβολισμοί</p> <p>Τα λειτουργικά άμφια και σκεύη- ιστορική εξέλιξη και διάφοροι συμβολισμοί.</p>
IV. ΙΣΛΑΜΙΣΜΟΣ	<p>Ο Ισλαμισμός ή μουσουλμανισμός ή μωαμεθανισμός είναι η νεότερη θρησκεία του κόσμου, αριθμεί σε 900.000.000 εκ. περίπου ανθρώπων, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται και το σύνολο των Τουρκοκύπριων. Στις μέρες μας πλήθος ανανεωτικών Ισλαμικών κινημάτων τείνουν να αναδείξουν τον Ισλαμισμό ως την πλέον επίκαιρη αλλά και πολύπλευρη πρακτική κοσμοθεωρία.</p> <p><u>Περιεχόμενα:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Η ζωή και η δράση του ιδρυτή του Ισλαμισμού, του Μωάμεθ - Η ιστορία του Ισλαμισμού και η διδασκαλία του, δογματική και ηθική - Ο Ισλαμισμός ως σύστημα, στο οποίο το θρησκευτικό, το πολιτικό - οικονομικό και κοινωνικό- πολιτιστικό στοιχείο είναι αχώριστα - Η Ισλαμική τέχνη και οι πολιτιστικές της αξίες.
V. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΜΕΓΑΛΕΣ ΘΡΗΣΚΕΙΕΣ	<p>Με τον όρο «Μεγάλες Θρησκείες» εκτός από τον Χριστιανισμό και το Ισλάμ εννοούμε τις υπόλοιπες Κοσμοθρησκείες, δηλαδή τον Βουδισμό, τον Ινδουισμό, τον Κομφουκιανισμό, τον Ιουδαϊσμό και τον Σιντοϊσμό.</p> <p>Το μάθημα θα ασχοληθεί κυρίως με την παρουσίαση των βασικών δογμάτων, του θρησκευτικού δικαίου, του πολιτισμού και των σχέσεων με άλλες θρησκείες σε μια συγκριτική πάντα επισκόπηση.</p> <p>Σκοπός του μαθήματος είναι η κατατόπιση των μελλοντικών ξεναγών γύρω από θέματα και μνημεία θρησκευτολογικής υφής και η ένταξη του θέματος «θρησκεία» σε μια διαπολιτισμική κοινωνική υπηρεσία του σύγχρονου ανθρώπου.</p>

6. ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ, ΦΥΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Θα είναι ικανοί να ξεναγούν, χρησιμοποιώντας γεωγραφικό λεξιλόγιο, σε τοπία της Κύπρου.

A. Σκοπός:

Να γνωρίσουν οι σπουδαστές το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον της Ευρώπης και της Κύπρου. Να κατανοήσουν ότι η διαμόρφωση του γεωγραφικού τοπίου είναι αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης του ανθρώπου και των φυσικών παραγόντων του περιβάλλοντος του.

B. Στόχοι: Οι σπουδαστές αναμένεται ότι:

1. Θα αποκτήσουν τις απαραίτητες γεωγραφικές γνώσεις ώστε να ανακαλύπτουν, να αιτιολογούν και προβλέπουν τις αλλαγές που επισυμβαίνουν σε συγκεκριμένα γεωγραφικά τοπία της Ευρώπης και της Κύπρου.
2. Θα μπορούν να επεξηγούν προβλήματα οργάνωσης και ανάπτυξης του γεωγραφικού χώρου στην Ευρώπη και στην Κύπρο.
3. Θα γνωρίζουν τις οικονομικές και πολιτιστικές σχέσεις των διαφόρων λαών της Ευρώπης, μεταξύ τους και με την Κύπρο και θα κατανοούν την αλληλεξάρτηση μεταξύ των διαφόρων λαών.
4. Θα είναι ικανοί να ξεναγούν, χρησιμοποιώντας γεωγραφικό λεξιλόγιο, σε τοπία της Κύπρου.

I. ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ	<ol style="list-style-type: none">1. Γεωγραφική θέση της Κύπρου σε διάφορες κλίμακες και αποτελέσματα. Ονομασία (σχέση ανθρώπου και φυσικού περιβάλλοντος).2. Το κράτος της Κύπρου. Κύπρος και διεθνείς οργανισμοί. Ευρωπαϊκή Ένωση. Βρετανικές βάσεις.3. Κατανομή του χώρου σε στοιχεία γεωμορφολογίας, σχηματισμούς και ακτογραμμή. Δειγματικές γεωγραφικές περιφέρειες.4. Κλίμα και σχέση με παράγοντες κλίματος. Μικροκλίματα. Καιρικές συνθήκες.5. Πληθυσμός της Κύπρου: Δομή και Σύνθεσή του (κατανομή σε κοινότητες και χωρική τους κατανομή πριν το 1974). Πυκνότητα και χωρική κατανομή του πληθυσμού της Κύπρου. Δημογραφικοί δείκτες. Μετανάστευση και κατανομή της στην Κύπρο σε εθνικότητες και συγκέντρωση. Δημογραφικές αλλοιώσεις στα κατεχόμενα.6. Οικονομικά ενεργός πληθυσμός και τομείς οικονομικής δραστηριότητας.7. Αστικοί οικισμοί: αρχικά πλεονεκτήματα, εξέλιξη, προαστιοποίηση, απόαστικοποίηση, προσφυγικοί συνοικισμοί και αστική ανάπτυξη.8. Αγροτικοί Οικισμοί: τύποι, κατανομή, προβλήματα, εξαστισμός και αγροτική ανάπτυξη.
II. ΓΕΩΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ / ΥΔΑΤΙΝΟΙ ΚΑΙ ΟΡΥΚΤΟΙ ΠΟΡΟΙ	Η Γεωλογική εξέλιξη του Τροόδους και της Κύπρου γενικά υπήρξε ο πρωταρχικός παράγοντας στη διαμόρφωση του φυσικού περιβάλλοντος του νησιού. Ήταν επίσης καθοριστική η συμβολή της στην ιστορική, πολιτιστική και κοινωνικοοικονομική εξέλιξη της Κύπρου. Η ιστορική πορεία της Κύπρου βασίστηκε μεταξύ άλλων στη γεωγραφική της θέση, στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων (Ασία - Ευρώπη - Αφρική) και στην περιοχή που άνησαν οι μεγαλύτεροι πολιτισμοί της αρχαιότητας: Βασίστηκε επίσης στις ιδιόζουσες

<p>Γεωλογία της Κύπρου:</p> <p>Φυσικό περιβάλλον της Κύπρου μετά την τελική της ανύψωση:</p> <p>Εκμετάλλευση των χαλκούχων κοιτασμάτων της Κύπρου:</p>	<p>κλιματολογικές συνθήκες και στην εξαιρετική φυσική ομορφιά του νησιού. Πρωτίστως όμως βασίστηκε στην εκτεταμένη εκμετάλλευση των πλουσίων φυσικών της πόρων που περιλαμβάνει ορυκτά και μεταλλεύματα (κυρίως χαλκό) νερό και τα εκτεταμένα και ανανεώσιμα δάση της. Οι πόροι αυτοί προέρχονται κατά το πλείστον από την οροσειρά του Τροόδους και την εντυπωσιακή της τοπογραφία που δημιουργήθηκε με γεωλογικές διεργασίες κατά τα τελευταία στάδια της γεωλογικής εξέλιξης του νησιού.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Σχηματισμός του Τροόδους και των κοιτασμάτων του στα βάθη του ωκεανού 2. Γεωλογικές διεργασίες και ανύψωση του Τροόδους στο σημερινό εντυπωσιακό υψόμετρο των 1951 μέτρων. 3. Γενική γεωλογία των τριών γεωλογικών και γεωμορφολογιών ζωνών της Κύπρου (οροσειρά της Κερύνειας, η πεδιάδα της Μεσαορίας και η οροσειρά του Τροόδους). <ol style="list-style-type: none"> 1. Γεωμορφολογία 2. Κλιματολογικές συνθήκες 3. Υδάτινοι πόροι, εκμετάλλευση τους στην αρχαιότητα και στους νεότερους χρόνους 4. Εκμετάλλευση των υπόγειων νερών και εκτεταμένο πρόγραμμα κατασκευής υδατοφρακτών για αποθήκευση επιφανειακού νερού για ύδρευση και άρδευση <ol style="list-style-type: none"> 1. Στην αρχαιότητα 2. Στους νεώτερους χώρους 3. Η συμβολή της μεταλλευτικής βιομηχανίας στην ιστορική και κοινωνικοοικονομική εξέλιξη της Κύπρου στην αρχαιότητα και τους νεότερους χρόνους 4. Η συμβολή των δασών στην εκμετάλλευση του χαλκού από τους αρχαίους
<p>III. ΧΛΩΡΙΔΑ, ΠΑΝΙΔΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ / ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ</p> <p>A. Χλωρίδα της Κύπρου:</p> <p>B. Πανίδα της Κύπρου:</p> <p>Γ. Ερημοποίηση</p> <p>Δ. Περιβαλλοντικός θόρυβος</p> <p>E. Αλυκές και χρήσεις της Γης</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ορισμός των εννοιών και διασύνδεσή τους. 2. Ο κυπριακός χώρος (κυπριακό περιβάλλον) μέσα από αλληλεπιδράσεις παραγόντων. 3. Τα εδάφη της Κύπρου: κατανομές και χρήσεις της γης. <ol style="list-style-type: none"> 1. Κατανομές της χλωρίδας και σχέση με παράγοντες κλίματος. 2. Δασικός πλούτος της Κύπρου. Κατανομές και παραδόσεις. 3. Διαχείριση δασών. Δασικές πυρκαγιές. 4. Μεσογειακή - Θαμνώδης βλάστηση 5. Ενδημικά φυτά της Κύπρου 6. Θαλάσσιες, παράλιες και παρόχθιες φυτικές κοινότητες 7. Υδροβιότοποι 8. Διεθνείς συνθήκες (RAMSAR, ΦΥΣΗ 2000) <ol style="list-style-type: none"> 1. Ταξινόμηση της πανίδας. Θηλαστικά, αποδημητικά πουλιά. 2. Υδάτινοι πόροι και το υδατικό πρόβλημα της Κύπρου.

IV. ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Γεωγραφική θέση και «σύνορα - όρια» 2. Φυσική γεωγραφία της Ευρώπης και κλιματική κατανομή 3. Κατανομή του πληθυσμού και πολιτισμικών γνωρισμάτων 4. Κατανομή της εγκατάστασης και αστικοποίηση 5. Οικονομική δραστηριότητα. Περιφέρειες
V. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΓΕΩΛΟΓΙΑ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Η Γη στο διάστημα. 2. Το Ηλιακό μας σύστημα 3. Ο πλανήτης Γη. 4. Σχήμα, μέγεθος, δομή της Γης. 5. Ατμόσφαιρα 6. Υδρόσφαιρα 7. Λιθόσφαιρα <ul style="list-style-type: none"> - Πετρολογικός κύκλος - Ορυκτά και Πετρώματα - Κατηγορίες Πετρωμάτων και σχηματισμός τους - Πυριγενή πετρώματα - Ιζηματογενή πετρώματα - Μεταμορφωμένα πετρώματα 8. Ωκεάνιος Φλοιός 9. Ο ηπειρωτικός φλοιός 10. Λιθοσφαιρικές πλάκες και μετακίνηση των Ηπείρων 11. Γεωλογικός χρόνος 12. Γεωλογικές Δομές 13. Σεισμοί και Σεισμικότητα 14. Ηφαιστειότητα 15. Γεωλογικές διεργασίες (Αποσάθρωση, Διάβρωση, Απόθεση)
VI. ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ / ΠΑΓΚΟΣΜΙΕΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ορισμός των εννοιών και διασύνδεσή τους. 2. Παγκόσμια κλιματική κατάταξη (κατανομή κλιμάτων στον κόσμο) 3. Σταθμοί και γεγονότα κλιματικής αλλαγής σε σχέση με την οικολογία. 4. Αιτίες και αποτελέσματα. 5. Φαινόμενο του θερμοκηπίου. 6. Τρύπα του όζοντος. 7. Κλιματική αλλαγή στην Κύπρο. 8. Επιπτώσεις 9. Συμπεράσματα.

7. ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Μελέτη διαφόρων θεμάτων που σχετίζονται με το Σύνταγμα της Κύπρου και τη θεσμική και λειτουργική διάκριση των πολιτειακών εξουσιών, την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και ανάλυση γεγονότων και προβλημάτων των πρόσφατων πολιτικών εξελίξεων. Στην ενότητα αυτή περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

Μέρος Α:

- I. Το Σύνταγμα της Κύπρου**
- II. Βρετανικές Βάσεις**
- III. Κράτος και Διακυβέρνηση**
- IV. Νομοθετική Εξουσία**
- VI. Δικαστική Εξουσία**

Μέρος Β:

- I. Κύπρος και Ευρωπαϊκή Ένωση**
- II. Θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

Μέρος Γ:

- I. Προσφυγικό Πρόβλημα / Επαναδραστηριοποίηση των Προσφύγων**
- II. Πρόσφατες Πολιτικές εξελίξεις**

- 1. Θεσμική και λειτουργική διάκριση των πολιτειακών εξουσιών
- 2. Καθεστώς των Βρετανικών Βάσεων
- 3. Διαχωρισμός εκτελεστικής, νομοθετικής και δικαστικής εξουσίας

- 1. Ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση
- 2. Θεσμικά όργανα

- 1. Πολιτικά ζητήματα και Εισβολή
- 2. Προσφυγικό πρόβλημα
- 3. Πολιτικές εξελίξεις

8. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΙ Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Η Κύπρος χαρακτηρίζεται σαν μια από τις πιο επιτυχημένες αναπτυσσόμενες χώρες, με ψηλό ρυθμό ανάπτυξης, εσωτερική και εξωτερική οικονομική σταθερότητα και γενικά σαν μια μοντέρνα οικονομία με σταθερή πρόοδο σε όλους τους τομείς της κοινωνικής και οικονομικής δραστηριότητας, ιδιαίτερα στον τομέα του Τουρισμού.

Ο Κυπριακός Τουρισμός έχει διαδραματίσει σημαντικότατο ρόλο στην οικονομία του τόπου τροφοδοτώντας την με πολύτιμο ξένο συνάλλαγμα, ενισχύοντας το ισοζύγιο πληρωμών, προσφέροντας απασχόληση σε ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού και συμβάλλοντας ουσιαστικά στην οικονομική ανάπτυξη του τόπου και στην ευημερία του Κυπριακού λαού.

Η σημασία του τουρισμού για την κυπριακή οικονομία, ιδιαίτερα μετά τις πρόσφατες εξελίξεις στην παγκόσμια οικονομία, καθιστά ολοένα και πιο δύσκολο και επίμοχθο το έργο του ΚΟΤ, ο οποίος ως αρμόδιος φορέας της Κυβερνητικής τουριστικής πολιτικής έχει ευθύνη, όχι μόνο για την προώθηση τουριστικού ρεύματος προς την Κύπρο και τον έλεγχο των τουριστικών επαγγελματιών, αλλά και για τη γενική διεύθυνση της τουριστικής βιομηχανίας. Έχει επίσης αυξημένες ευθύνες αναφορικά με τη χάραξη σωστής πολιτικής για την περαιτέρω ανέλιξη του τουρισμού πάνω σε ορθολογική βάση.

Στόχος των μαθημάτων είναι οι σπουδαστές να ενημερωθούν για την οικονομία της Κύπρου και να κατανοήσουν όλες τις πτυχές που συνθέτουν τον τουρισμό.

I. Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου	<ol style="list-style-type: none">1. Αυτονομία / Ανεξαρτησία της Κεντρικής Τράπεζας2. Συμβατότητα με τις σχετικές πρόνοιες της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και το Καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας3. Ενσωμάτωση της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου στο Ευρωσύστημα4. Αρμοδιότητες
II. Τομείς της Οικονομίας	<ol style="list-style-type: none">1. Πρωτογενής Τομέας: Γεωργικές καλλιέργειες και προϊόντα2. Δευτερογενής Τομέας: Βιοτεχνία και βιομηχανία, κρασιά της Κύπρου3. Τριτογενής Τομέας: Εμπόριο4. Τουρισμός: ΚΟΤ – Ίδρυση και Αρμοδιότητες Τομέας Στρατηγικής Ποιότητας και Αξίας Τομέας Τουριστικής Ανάπτυξης Τομέας Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας

9. ΓΕΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Διάφορα θέματα της σύγχρονης κυπριακής πραγματικότητας, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του κοινωνικοοικονομικού προφίλ της Κύπρου, καθώς και θέματα μετανάστευσης και τελωνειακών διατυπώσεων, που ενδιαφέρουν τους ξένους κυρίως επισκέπτες της.

I. ΤΟΜΕΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	Ενημέρωση για την ενεργειακή πολιτική της Κύπρου η οποία είναι πλήρως εναρμονισμένη με αυτή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με κύριους άξονες την εξασφάλιση υγιούς ανταγωνισμού στην αγορά, τη διασφάλιση προμήθειας της ενέργειας και την ικανοποίηση των ενεργειακών αναγκών της χώρας με όσο το δυνατό μικρότερη επιβάρυνση στην οικονομία και στο περιβάλλον.
II. ΥΔΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	Ανάλυση της διαχείρισης των υδάτινων πόρων στον τόπο μας που βασίζεται όχι μόνο στην αποδοτικότερη χρήση των διαθέσιμων συμβατικών πόρων, αλλά και στη χρήση μη συμβατικών πόρων καθώς επίσης και στην καλλιέργεια υδατικής συνείδησης για εξοικονόμηση νερού.
III. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	Παρουσίαση του εκπαιδευτικού συστήματος και γενικότερα της κυπριακής παιδείας (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια, τριτοβάθμια).
IV. ΘΕΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ	Πληροφόρηση για το γενικό σύστημα υγείας της Κύπρου και γενικότερα για τα στοιχεία που συνθέτουν τη στρατηγική της κυβερνητικής πολιτικής στον τομέα της υγείας.
V. ΕΡΓΑΣΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ	Θέματα απασχόλησης και αγοράς εργασίας, παροχές του σχεδίου κοινωνικών ασφαλίσεων, εφαρμογή κανονισμών οι οποίοι συντονίζουν τα συστήματα κοινωνικών ασφαλίσεων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κλπ.
VI. ΘΕΜΑΤΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ	Ενημέρωση για θέματα μετανάστευσης και διακίνησης των πολιτών.
VII. ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΕΣ ΔΙΑΤΥΠΩΣΕΙΣ	Ενημέρωση για τις κύριες ευθύνες και λειτουργίες του Τμήματος Τελωνείων και ειδικότερα για τους κανονισμούς / διατυπώσεις που εφαρμόζουν οι Τελωνειακές Αρχές.

10. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Σήμερα η Κύπρος, μια απόλυτα εκσυγχρονισμένη χώρα και ενταγμένη στην ευρωπαϊκή οικογένεια, αποτελεί, μέσα από την ιστορική και την πολιτιστική της κληρονομιά, μια ζωντανή μαρτυρία των καταβολών του ευρωπαϊκού πολιτισμού. Ο λαός της, έχει καταφέρει να συνδυάσει την περήφανη αρχαία ιστορία και πολιτιστική κληρονομιά της με μια υπερασύγχρονη υποδομή και ένα κοσμοπολίτικο τρόπο ζωής.

<p>I. Πολιτιστική ζωή στη Κύπρο</p> <p>II. Κυπριακή Χειροτεχνία</p> <p>III. Κυπριακή Γαστρονομία</p> <p>IV. Κυπριακός Αθλητισμός</p>	<p>Η ζωή στην Κύπρο, μέσα από την κουλτούρα του λαού της, εκφράζει πλούσια δραστηριότητα σε όλους τους τομείς της πολιτιστικής ζωής, όπως είναι η λογοτεχνία και η ποίηση, οι εικαστικές τέχνες και η καλλιτεχνική φωτογραφία, το θέατρο και ο κινηματογράφος, η μουσική και ο χορός, ο αθλητισμός και άλλα.</p> <p>Ανάλογο ενδιαφέρον και δραστηριότητα παρουσιάζεται επίσης στους τομείς της Χειροτεχνίας και της Γαστρονομίας.</p>
--	---

11. Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΞΕΝΑΓΗΣΗΣ – ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ

Η επαγγελματική ξενάγηση αποτελεί μια πολυσύνθετη σειρά διαδικασιών που για τη διεκπεραίωσή τους, πέρα από τις γνώσεις που σχετίζονται με το καθ' αυτό αντικείμενο της ξενάγησης, απαιτείται και γνώση και ικανότητα εφαρμογής πολλών τεχνικών και δεξιοτήτων.

Τα μαθήματα αυτής της θεματικής ενότητας θα πραγματοποιηθούν με τη μορφή ενός ειδικού σεμιναρίου (με τη χρήση οπτικοακουστικών μέσων) και μέσα από μια σειρά διαλέξεων, εργαστηρίων, υποδειγματικών ξεναγήσεων σε μουσείο, πινακοθήκη, χώρο λατρείας, λεωφορείο (διαδρομή εντός και εκτός πόλης), αρχαιολογικό χώρο, περίπατο (στην πόλη και στη φύση), περιβαλλοντικό κέντρο και στη συνέχεια με αντίστοιχη πρακτική εκπαίδευση των σπουδαστών (που θα προηγηθεί της πρακτικής εξάσκησης τους κατά τη διάρκεια των εκπαιδευτικών εκδρομών).

Μέσα από αυτή τη σειρά μαθημάτων και εκπαίδευσης, ο σπουδαστής αναμένεται ότι θα κατανοήσει πλήρως το ρόλο του ξεναγού και θα είναι σε θέση να εφαρμόσει τις ακόλουθες τεχνικές και δεξιότητες :

<p>I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ</p> <p>II. (Α) ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ</p> <p>(Β) ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ</p> <p>(Γ) ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΟΜΑΔΑΣ</p>	<ul style="list-style-type: none">- Ορθή χρήση της φωνής, εκφορά του λόγου, χρήση μικροφώνου και τεχνικές αναπνοής- Οπτική επικοινωνία, στάση/διάθεση, γλώσσα του σώματος, στάση του σώματος- Παρουσιαστικό και συμπεριφορά του ξεναγού- Προσωπικό σтил και λεξιλόγιο <ul style="list-style-type: none">- Προσαρμογή της ξενάγησης στις απαιτήσεις των επισκεπτών και των περιβαλλοντικών συνθηκών- Διαπροσωπικές δεξιότητες- Επιλογή, δόμηση και σύνδεση των παρεχόμενων πληροφοριών- Σωστή επεξήγηση και περιγραφή των κυρίαρχων οπτικών εικόνων /σημαντικότερων οπτικών προτεραιοτήτων- Χειρισμός ερωτήσεων και χρήση ερωτήσεων- Αντιμετώπιση της κούρασης Διαχείριση του χρόνου <ul style="list-style-type: none">- Τοποθέτηση του ξεναγού και τοποθέτηση της ομάδας- Ευγένεια και προσέγγιση με όλα τα μέλη της ομάδας- Δυναμική της ομάδας- Αξιολόγηση κινδύνων- Χειρισμός κρίσεων και συγκρουσιακών καταστάσεων
<p>III. ΞΕΝΑΓΗΣΗ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΙΔΙΑΙΤΕΡΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ</p>	<ul style="list-style-type: none">- Επίγνωση για ενδεχόμενες ειδικές ανάγκες των επισκεπτών (π.χ. δυνατότητα πρόσβασης, σχεδιασμός για όλους)- Προσαρμογή των εκδρομών/επισκέψεων ώστε να είναι δυνατή η πρόσβαση για ηλικιωμένους και άτομα με ειδικές ανάγκες- Προσαρμογή των εκδρομών/επισκέψεων ώστε να διασφαλίζεται η ασφάλεια των παιδιών

IV. ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ /ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ – (Ορθοφωνία και Φωνητική) 2. ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ 3. ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ 4. ΕΙΔΗ ΞΕΝΑΓΗΣΕΩΝ 5. ΞΕΝΑΓΗΣΗ ΣΕ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΧΩΡΟ 6. ΞΕΝΑΓΗΣΗ ΕΚΔΡΟΜΩΝ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΣ 7. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ 8. Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗΣ/ ΕΞΑΣΚΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
V. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΕΞΑΣΚΗΣΗΣ	<p>Εργαστήριο για εξάσκηση στην ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΗΣ ΔΟΜΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ και στις ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΗΣ ΞΕΝΑΓΗΣΗΣ</p>
VI. α) Επίδειξη Υποδειγματικών Ξεναγήσεων	<p>Επίδειξη Υποδειγματικών Ξεναγήσεων (για πρακτική εφαρμογή των τεχνικών και δεξιοτήτων) από ξεναγούς - εκπαιδευτές σε:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Μουσείο - Πινακοθήκη - Χώρο λατρείας (εκκλησία) - Λεωφορείο (διαδρομή εντός και εκτός πόλης) - ξενάγηση με χρήση μικροφώνου - Αρχαιολογικό χώρο - Περίπατο (στην πόλη και στη φύση) - Περιβαλλοντικό κέντρο
(β) Πρακτική Εκπαίδευση των σπουδαστών	<p>Πρακτική Εκπαίδευση των σπουδαστών (για πρακτική εφαρμογή των τεχνικών και δεξιοτήτων) στη ξενάγηση σε:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Μουσείο - Πινακοθήκη - Χώρο λατρείας (εκκλησία) - Λεωφορείο (διαδρομή εντός και εκτός πόλης) - ξενάγηση με χρήση μικροφώνου - Αρχαιολογικό χώρο - Περίπατο (στην πόλη και στη φύση) - Περιβαλλοντικό κέντρο

12. ΘΕΜΑΤΑ ΕΚΔΡΟΜΩΝ

I. ΜΕΛΕΤΗ ΧΑΡΤΩΝ	<p>Επιδίωξη του μαθήματος είναι η ανάπτυξη ικανοτήτων και δεξιοτήτων ούτως ώστε οι σπουδαστές:</p> <ul style="list-style-type: none">- να χρησιμοποιούν τους χάρτες σαν «εργαλεία» μελέτης του χώρου και να αποκωδικοποιούν τα σύμβολά τους- να διακρίνουν τα είδη χαρτών και τις αντίστοιχες πληροφορίες που παρέχουν- να διακρίνουν τα βασικά χαρακτηριστικά ενός χάρτη και να αναγνωρίζουν τη σημασία τους- να προσανατολίζονται στο χώρο με τη βοήθεια του χάρτη και να εξοικειωθούν με τη χρήση της κλίμακας.
II. ΟΔΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ & ΑΣΦΑΛΕΙΑ	<p>Στόχος του μαθήματος είναι η ενημέρωση των σπουδαστών:</p> <ul style="list-style-type: none">- σε θέματα οδικής κυκλοφορίας- τρόποι επικοινωνίας με τα κέντρα εξυπηρέτησης της αστυνομίας- αναφορά σε σχετικούς κανονισμούς και νομοθεσίες.

13. ΘΕΜΑΤΑ ΞΕΝΑΓΟΥ

Σειρά μαθημάτων με στόχο οι σπουδαστές :

- να κατανοήσουν το ρόλο, το ήθος και τους κανόνες συμπεριφοράς που διέπουν το επάγγελμα του ξεναγού
- να ενημερωθούν για τον Τουρισμό στην παγκόσμια του διάσταση και να σχηματίσουν την ορθή αντίληψη για το επάγγελμα του ξεναγού και τη θέση που αυτό κατέχει στην τουριστική βιομηχανία
- να αποκτήσουν βασικές επαγγελματικές και επιχειρηματικές γνώσεις και δεξιότητες που θα τους βοηθήσουν στην επαγγελματική τους ανάπτυξη και σταδιοδρομία
- να ενημερωθούν για τις συνθήκες και περιβάλλον εργασίας που επικρατούν στην Κύπρο αναφορικά με το επάγγελμα του ξεναγού, καθώς και για τις υποχρεώσεις του εργαζόμενου ξεναγού που απορρέουν από σχετικές με το επάγγελμα κυπριακές νομοθεσίες
- να ενημερωθούν για τους επίσημους φορείς και επαγγελματικούς συνδέσμους του Κυπριακού τουρισμού που σχετίζονται με το επάγγελμα του ξεναγού
- γενικά να προετοιμαστούν για την ένταξη τους στο επάγγελμα αυτό.

A) ΞΕΝΑΓΟΣ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΗΘΟΣ ΚΑΙ ΚΩΔΙΚΑΣ ΤΟΥ ΞΕΝΑΓΟΥ	Ρόλος – Ήθος – Κανόνες συμπεριφοράς
B) ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	I. Βασικές Αρχές των Οικονομικών Η παγκόσμια τουριστική βιομηχανία, η σημασία και η ανάπτυξη της IV. Αειφόρος τουρισμός V. Το επάγγελμα του ξεναγού και η θέση που κατέχει στην τουριστική βιομηχανία VI. α) Επιχειρηματικές πτυχές του επαγγέλματος του ξεναγού (π.χ. λογιστικά, μάρκετινγκ και διοίκηση) β) Επιχειρηματικός σχεδιασμός VII. Νομικές πτυχές του επαγγέλματος του ξεναγού (π.χ. δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, προστασία ηλεκτρονικού εμπορίου και δεδομένων) VIII. Έρευνα, ετοιμασία και ανανέωση προγραμμάτων εκδρομών IX. Κανονισμοί Υγείας και Ασφάλειας, Χειρισμός Καταστάσεων Έκτακτης Ανάγκης X. Αξιολόγηση και Έλεγχος Ποιότητας (τεκμηρίωση, αξιολόγηση XI. παρακολούθηση, συγκράτηση και ικανοποίηση πελατών)

**Γ) Ο ΞΕΝΑΓΟΣ ΣΕ
ΣΥΝΘΗΚΕΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ**

- I. Υποχρεώσεις του εργαζόμενου ξεναγού που απορρέουν από τη Νομοθεσία : πρόνοιες του αστικού, εμπορικού και εργατικού κώδικα, φορολογικοί κανονισμοί, κοινωνικές ασφάλισεις
- II. Πρόνοιες της νομοθεσίας σχετικά με την άδεια άσκησης του επαγγέλματος του ξεναγού στην Κύπρο
- III. Πρόνοιες της νομοθεσίας σχετικά με την άδεια λειτουργίας:
 - Ξενοδοχειακών και Τουριστικών Καταλυμάτων
 - Κέντρων Αναψυχής
 - Ταξιδιωτικών Γραφείων
- IV. Όροι που διέπουν την παραχώρηση:
 - (α) Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού “τουριστικού λεωφορείου” και “ταξί”
 - (β) Άδειας Οχημάτων Δημοσίας Χρήσεως για τις κατηγορίες “τουριστικά λεωφορεία” και “ταξί”
- V. Πρόνοιες της νομοθεσίας σχετικά με την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς της Κύπρου
- VI. Ο ρόλος του ξεναγού στη διατήρηση και προστασία αρχαιολογικών χώρων και μνημείων
- VII. Επίσημοι φορείς και ιδιωτικοί επαγγελματικοί σύνδεσμοι που σχετίζονται με το επάγγελμα του ξεναγού
- VIII. Σύνδεσμος Ξεναγών Κύπρου: Σκοποί και Δραστηριότητες
- IX. Γραφεία Πληροφοριών ΚΟΤ:
 - α) Παρουσίαση Γραφείων και Παρεχομένων Υπηρεσιών
 - β) Τουριστικές Πληροφορίες
- X. Θέματα Ταξιδιωτικού Γραφείου (σχετικά με τις οργανωμένες εκδρομές)

13. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΚΔΡΟΜΕΣ

Εκτός από τη θεωρητική κατάρτιση, το πρόγραμμα της Σχολής περιλαμβάνει και επισκέψεις – μελέτες, με τη συνοδεία των αρμόδιων καθηγητών και εκπαιδευτών της Σχολής, σε διάφορα αξιοθέατα, αρχαιολογικούς χώρους, μουσεία, εκκλησίες, χωριά και περιοχές με ιστορικό, πολιτιστικό, γεωλογικό και περιβαλλοντικό ενδιαφέρον.

Παράλληλα στο λεωφορείο, στη διάρκεια των διαδρομών, γίνεται :

- Γνωριμία με το οπτικό πεδίο των διαδρομών
- Παρουσίαση θεμάτων από τους σπουδαστές (χωρίς εκ των προτέρων προετοιμασία)
- Ενδυνάμωση της ικανότητας των σπουδαστών στην παρουσίαση και στη χρήση μικροφώνου
- Ανάληψη «δοκιμαστικών ξεναγήσεων» από σπουδαστές, τόσο στο λεωφορείο, όσο και σε μουσεία , αρχαιολογικούς χώρους , εκκλησίες κ.α.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΚΔΡΟΜΕΣ (ΟΛΟΗΜΕΡΕΣ) <i>(Ενδέχεται να υπάρξουν διαφοροποιήσεις στις ημερομηνίες των εκδρομών ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες που θα επικρατούν τη συγκεκριμένη περίοδο)</i>	
1.	Προϊστορικοί χώροι - Επαρχία Λάρνακας Χοιροκοιτία, Τέντα - Καλαβασός, Άγιος Δημήτριος
2.	Προϊστορικοί χώροι - Επαρχία Πάφου Κούκλια (Παλαίπαφος), Αρχαιολογικός χώρος Μάα (Κόλπος Κοραλίων) – Λέμπα (νέες ανασκαφές)
3.	Κούριο Μουσείο Κουρίου (Επισκοπή), Ακρόπολη Κουρίου, Στάδιο, Ιερό Απόλλωνα Υλάτη
4.	Δυτική περιοχή Λεμεσού Τέμενος/εκκλησία Αγ. Γεωργίου Επισκοπής, Κυπριακό Οινομουσείο, Παναγία Διακινούσα στο Πραστειό, αξιοθέατα Ανώγυρας, Πλατανίστεια
5.	Κοιλιάδα του Κούρρη Αρχάγγελος/ Αμασγού στο Μονάγρι, Λάνια, Πελέντρι, Τροοδίτισσα, Πλάτρες, Κουκά
6.	Λευκωσία I Καθεδρικός Ναός Αγ. Ιωάννη, Μουσεία Παγκυπρίου Γυμνασίου, Παλιά Λευκωσία, περιοχή Χρυσανιότισσας, Λεβέντιο, εκκλησία Τρυπιώτη
7.	Εκδρομή για Μελέτη Γεωλογίας – Φύσης - Περιβάλλοντος Μεταλλεία Μαθιάτη και Καλαβασού (χαλκούχοι σιδηροπυρίτες), Δημόσιος Κήπος Λεμεσού, Περιβαλλοντικό Κέντρο Ακρωτηρίου, Βιότοπος Ακρωτηρίου
8.	Λευκωσία περίχωρα Αρχαιολογικός χώρος Ιδαίου, περιοχή Ποταμιάς και Νήσου, Πυργά (Βασιλικό Παρεκκλήσι), Παναγία Στάζουσα

9.	Εκδρομή για Μελέτη Φύσης – Περιβάλλοντος – Πολιτισμού Αλυκή/βιότοπος Λάρνακας, ποταμό Λιοπετρίου, Ευρωπαϊκό Μονοπάτι Ε4 (τμήματα μεταξύ Λάρνακας και Εθνικού Δασικού Πάρκου Κάβο Γκρέκο συμπεριλαμβανομένου), Καλλινίκειο Δημοτικό Μουσείο στην Αθηνού
10.	Λευκωσία II Μουσείο Αστυνομίας και Αγώνος, Φυλακισμένα Μνήματα, Προεδρικό Μέγαρο, Τύμβος Μακεδονίτισσας, Πράσινη Γραμμή, Μουσεία Γεωργίου και Νεφέλης Τζιάπρα Πιερίδη, Νομισματοκοπίας και Γραμματοσήμων
11.	Πάφος – Βυζαντινά αξιοθέατα (Τριήμερη) Αγ. Παρασκευή στη Γεροσκήπου, Βυζαντινό Μουσείο Πάφου, Άγιος Νεόφυτος, Αγ. Νικόλαος /Χλώρακα, Παναγία Χρυσελεύσα /Έμπτα, Βυζαντινό Μουσείο Περιστερώνας (Διανυκτέρευση Πόλη Χρυσοχούς)
12.	Πάφος – Μουσεία και Ακάμας Αρχαιολογικό Μουσείο Πόλης Χρυσοχούς, Εκκλησία Αγίου Ανδρονίκου, Μουσεία Ινείας και Δρούσειας, Πεζοπορία -Μελέτη της φύσης του Ακάμα (Διανυκτέρευση Πόλη Χρυσοχούς)
13.	Πάφος – Κύκκος Πωμός – Παχύαμμος (Άγιος Ραφαήλ), Σταυρός της Ψώκας, Μονή Κύκκου
14.	Λευκωσία III Γεωγραφικό Μουσείο Στροβόλου, Υπηρεσία Χειροτεχνίας, Κρατική Πινακοθήκη, Πύλη Αμμοχώστου, Λαϊκή Γειτονιά (Μουσείο Αργυροχοΐας), Μουσείο Γραμματοσήμων
15.	Λάρνακα Άγιος Αντώνης Κελιών, Άγιος Λάζαρος , Φρούριο Λάρνακας, Τέμενος Αλ Καπίρ Τεκές, Αγγελόκτιστη, Άγ. Γεώργιος Αρπερας, Μουσείο Κώστα Αργυρού
16.	Λάρνακα- Περιοχή Ορεινής Άγιος Μηνάς, Κάτω και Πάνω Λεύκαρα (εκκλησίες, Μουσεία, παραδοσιακά κτίρια), Πυργά (Βασιλικό παρεκκλήσι), Πέρα Χωριό (βυζαντινό εκκλησάκι Δώδεκα Αποστόλων)
17.	Βυζαντινές εκκλησίες Σολέας και Άγιος Ιωάννης (Λευκωσία) Βαρνάβα και Ιλαρίωνα στην Περιστερώνα, Ασίνου, Εκκλησίες Σολέας, Παλιά Κακοπετριά
18.	Μαραθάσσα Βυζαντινές Εκκλησίες Μαραθάσας, Ορούντα (Άγιος Νικόλαος)
19.	Περιοχή Μαχαιρά Μοναστήρι Αρχαγγέλου, Φικάρδου, Μαχαιράς, Άγιος Ηρακλείδιος, Ταμασός, χωριό Πέρα
20.	Πάφος (Διήμερη) Μουσείο Λαϊκής Τέχνης Γεροσκήπου, Μουσείο Ηλιάδη, αναπαλαιωμένα Τουρκικά Λουτρά, Πέγεια, Τάφοι των Βασιλέων (Διανυκτέρευση στην Πάφο)

21.	Αρχαιότητες Πάφου Ψηφιδωτά, Ωδείο, Σαράντα Κολώνες, Χρυσοπολίτισσα, Αγία Σολομωνή, Αρχαιολογικό Μουσείο Πάφου
22.	Εκδρομή για Μελέτη Γεωλογίας – Φύσης - Περιβάλλοντος Πλατάνια, Βοτανικό Πάρκο Αμιάντου Μονοπάτια της Φύσης, περιοχή φράγματος Προδρόμου
23.	Λάρνακα Μουσείο Κώστα Αργυρού, Αρχαιολογικό Μουσείο Λάρνακας, Κίτιο, Μουσείο Πιερίδη, Ιστορικό Μουσείο Λάρνακας, Μουσείο Παλαιοντολογίας
24.	Κρασοχώρια Κοιλάνι (Συλλογή Εκκλησιαστικών αντικειμένων, Μουσείο Άμπελου και Κρασιού, εκκλησία Αγίας Μαύρης), Όμοδος, Βάσα, Φοινί
25.	Ελεύθερη περιοχή Αμμοχώστου Ποταμός, Αχυρώνας Λιοπετρίου, Αγία Νάπα (Μοναστήρι και Μουσεία Θάλασσα και Θαλασσία Ζωής), Πρωταράς, Παραλίμνι (Εκκλησία Αγίας Άννας), Δερύνεια (Μουσείο Λαϊκής Τέχνης και Πολιτιστικό Κέντρο Δήμου Αμμοχώστου), Μουσείο Αυγόρου, Άχνα
26.	Τρόδος II Σκουριώτισσα/Κατύδατα (Μουσείο Μεταλλευτικής Κληρονομιάς), Περιβαλλοντικό Κέντρο Τρόδου, Όλυμπος, Μονοπάτια της Φύσης
27.	Πιτσιλιά Παλαιχώρι (Μεταμόρφωση του Σωτήρος), Λαγουδερά (Παναγία του Άρακα), Πλατανιστάσα (Σταυρός του Αγιασμάτι), Αγρός, Λουβαράς (Άγ.Μάμας)
28.	Λεμεσός Αρχαία Αμαθούντα, Κάστρο Λεμεσού, Αρχαιολογικό Μουσείο Λεμεσού, Μουσείο Λαϊκής Τέχνης, Φρούριο Κολοσσίου
29.	Πάφος- Βυζαντινές εκκλησίες Αγία Μονή, Μοναστήρι Χρυσορογιάτισσας, Παναγιά, Λετύμπου, Χούλου